

08 MARS 2010

HELSE **MIDT-NORGE**

Besøksadresse Postadresse
Strandveien 1 Postboks 464
7500 Stjørdal 7501 Stjørdal

Telefon: 74 83 99 00
Telefaks: 74 83 99 01
postmottak@helse-midt.no
Org.nr. 983 658 776

Til høringsinstansene
Se liste over høringsinstanser

Vår referanse

Deres referanse

Dato 04.03.2010

Strategi 2020 - Høring

Styret for Helse Midt-Norge RHF sender med dette ut høringsutkast til strategi for spesialisthelsetjenesten i Helse Midt-Norge mot 2020, med høringsfrist 20. mai 2010. Endelig beslutning skal etter planen tas i styremøtet 24. juni 2010.

Bakgrunn for Strategi 2020

Samfunnet vil de neste 10 – 20 årene stå overfor utfordringer som vil berøre på en rekke områder. Endringer i befolkningssammensetningen gjør at vi må løse helsetjenestens oppgaver med relativt sett færre hender. Samtidig vil behovene endres betydelig, med en økning av aldersrelaterte sykdommer, og sykdommer som er en følge av livsstil. Strategi 2020 handler først og fremst om hvordan vi må omstille helsetjenesten for å møte disse utfordringene.

Helse Midt-Norge har som mål å gi befolkningen spesialisthelsetjeneste av høy kvalitet, uavhengig av bosted, sosial status og etnisk bakgrunn. Vi kan konstatere at spesialisthelsetjenesten i Midt-Norge holder høy standard. Det er likevel områder vi kan forbedre når vi sammenligner oss med andre regioner. Gjennom Strategi 2020 vil vi legge til rette for å yte helsetjenester av høy kvalitet også i framtiden.

Styret for helse Midt-Norge har vurdert følgende fire utfordringer som de viktigste for perioden fram til 2020:

- Befolkningens sammensetning og behov endres
- Det vil bli tydeligere krav til dokumentert kvalitet
- Ansatte i helsetjenesten blir en knapphetsfaktor
- Økonomisk vekst bremses for spesialisthelsetjenesten

Flere av disse er sammenfallende med det utfordringsbildet som beskrives i St.meld. 47 (2008 – 2009) Samhandlingsreformen. Dette er et utfordringsbilde det synes å være bred helsepolitisk enighet om.

I høringsutkastet til Strategi 2020 skisseres forbedringsområder for å møte disse utfordringene. Disse kan oppsummeres slik:

- En effektiv tjenesteproduksjon - vi kan bli bedre
- Riktig prioritering - tilpasset endringer i behov
- Mindre ressurser til passiv beredskap og mer til aktiv pasientbehandling
- Styrking av fagmiljøene for å sikre stabil rekruttering
- Bidra aktivt til omfordeling av oppgaver i tråd med Samhandlingsreformen

Helsetjenesten har lang tradisjon for å møte nye utfordringer og nye behandlingsmetoder gjennom økt vekst. Ressursbruken i spesialisthelsetjenesten er da også mer enn fordoblet fra 2002 til 2010. Hovedstrukturen i spesialisthelsetjenesten har imidlertid vært uendret i mange år. Styret i Helse Midt-Norge RHF legger til grunn at vi ikke kan møte de utfordringene som er beskrevet uten også å se på sykehusstrukturen og måten vi har organisert oss på. Det høringsutkastet som nå sendes ut, peker styret på flere mulige endringer i tjenesteorganiseringen.

Tilbudet til pasientgruppene med størst behov må styrkes. Utvikling av ulike desentraliserte tjenester må prioriteres slik at pasientene får hjelp nær bosted i større deler av behandlingen. Lokalsykehusene er den viktigste ressursbasen for primærhelsetjenesten. For å møte utfordringene med stadig flere eldre og kronisk syke, er kompetanse fra lokalsykehuset nødvendig for å understøtte tjenester på lavere omsorgsnivå. Et godt tilbud i lokalsykehuset for pasienter med kroniske og/eller sammensatte sykdommer vil være et viktig tiltak for å møte behovet for de pasientgruppene som vil øke mest, og som vil ha størst problem med å reise langt.

Høringsutkastet peker på nødvendigheten av å redusere ressursbruken til passiv beredskap der det er mulig. Planlagt og tilrettelagt virksomhet på dagtid gir mer kostnadseffektiv pasientbehandling. Konkret bør akuttberedskap innenfor kirurgi og ortopedi samles på ett sted i hvert HF. Antall steder med fødeavdeling bør reduseres. Dette vil bidra til å sikre mer robust rekruttering i fagområder der dette i dag ikke er tilfredsstillende.

Styret vil peke på at de prehospitale tjenestene (bil-, båt- og luftambulanse) utgjør en svært viktig del av akutttilbudet. Det er av stor betydning for tryggheten til befolkningen at konsekvensene av endringer i akutttilbudet ved noen av sykehusene blir håndtert på en god måte. I slike tilfeller vil det være nødvendig å gjennomgå de prehospitale tjenestene for å vurdere både kapasitet og kompetanse.

Spesialisthelsetjenesten har fra 2010 fått ansvaret for følgetjeneste for fødende som har lang reisetid til fødeinstitusjon. Helse Midt-Norge vil sammen med de lokale helseforetakene og kommunene utarbeide en plan for hvordan følgetjenesten skal organiseres. Arbeidet skal være klart i løpet av 1. halvår 2010. En følgetjeneste der jordmor kan følge den gravide vil øke tryggheten for de som har lang reisetid til fødestedet.

Behov for videre konsekvensvurderinger

Som grunnlag for de alternativene som er skissert er det bl.a. gjort beregninger av forskjellene i ressursbruk til beredskap i et sykehus som har full døgnberedskap i både kirurgi og indremedisin, mot et sykehus der det er full beredskap i indremedisin, men uten døgnberedskap i kirurgi (5-døgnspost for planlagte kirurgiske inngrep). Dette er modellberegninger som viser til dels betydelig redusert ressursbruk for leger og sykepleiere/pleiepersonale. Det vil være nødvendig med grundigere analyser knyttet til det enkelte sykehus for å sikre at denne effekten kan tas ut, dersom det blir aktuelt å gjennomføre slike omstillinger.

Det er også gjennomført en kostnadsanalyse over økte transportkostnader (ambulansetransporter) dersom den kirurgiske akuttberedskapen samles til ett sykehus i hver region. Analysen tar utgangspunkt i at alle som i dag legges inn ved kirurgisk avdeling ved de minste sykehusene alternativt ble transportert til det andre sykehuset i foretaket. Disse beregningene er tilgjengelige i bakgrunnsnotatet.

Fram til styremøte 24. juni vil det være nødvendig å gjøre konsekvensvurderinger for tilpasning av kapasitet både ved det sykehuset som evt. får økte oppgaver og for det som får en endret status med tanke på akuttberedskap. Konsekvensvurderingene vil gjelde både bygningsmessige og personellmessige forhold.

Forholdet til strategiprosesser i de lokale helseforetakene

Flere av helseforetakene har satt i gang egne strategiprosesser for å sikre en bedre tjenesteorganisering innad i helseforetaket. Dette er viktige prosesser for å sikre et godt tilbud innenfor tilgjengelige rammer, og for å synliggjøre de lokale mulighetene for å bedre tjenestetilbudet. De lokale prosessene bygger på de samme utfordringene som er skissert i Strategi 2020.

Helse Nordmøre og Romsdal HF har på bakgrunn av den økonomiske situasjonen i foretaket satt i gang en prosess for å utrede ytterligere funksjonsfordeling mellom de to sykehusene i Helse Nordmøre og Romsdal og samle akuttfunksjonene til ett av sykehusene. Foretaket har engasjert SINTEF i dette arbeidet. Rapporten vil bli styrebehandlet i Helse Nordmøre og Romsdal HF i mars 2010.

Adm. direktør har tatt initiativ til en dialog med Helse Vest RHF med tanke på å utrede et mulig samarbeid om tjenester til befolkningen på Søre Sunnmøre og i Nordfjord/Hornindal. Det er grunnlaget for fødeavdeling i Volda som har utløst dette arbeidet. En ny tunnel vil endre kommunikasjonen i området. Det er i dag fødeavdeling også ved Nordfjord sykehus. Helse Sunnmøre HF og Helse Førde HF vil innen april ha avklart mulighetene for samarbeid.

Styrets vurdering

En av styrets viktigste oppgaver er å legge til rette for at befolkningen i Midt-Norge også i framtiden skal tilbys spesialisthelsetjenester av høy kvalitet, og en organisering som gjør det mulig å desentralisere det vi kan, og samle det vi må.

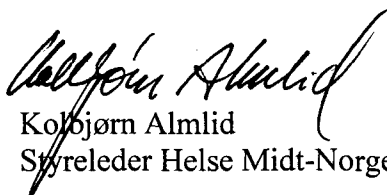
Spesialisthelsetjenesten står overfor betydelige utfordringer i strategiperioden. Spesialisthelsetjenesten består av store og til dels komplekse organisasjoner, og omstillinger vil derfor ta tid. Dessuten har vi gjennom arbeidet med Strategi 2020 pekt på en rekke områder der vi kan bli bedre, sammenliknet med andre regioner. Styret vil derfor være tydelig på at det er ingen grunn til å vente med de omstillingene som skal gjøres.

En god helsetjeneste er av stor betydning for samfunnet, og betyr mye for den enkelte. Derfor har styret vært opptatt av en åpen prosess i forberedelsen til dette dokumentet, og ønsker gjennom en bred høring å sikre at alle sider blir belyst. Styret vil understreke at vi legger opp til en grundig gjennomgang av alle høringssvarene, og har derfor lagt opp til et eget styremøte 3. juni der høringssvarene diskuteres.

For at vi skal få vurdert alle sider ved dokumentet, har vi lagt til rette for at høringsinstansene besvarer spørsmål som er knyttet til både utfordringsbildet, de strategiske målene og de mer konkrete konsekvensene vi har skissert for tjenesteorganiseringen. Vi ber høringsinstansene så langt det er mulig å utforme høringssvaret i tråd med den malen som er gjengitt nedenfor.

Høringsfrist 20. mai 2010

Med vennlig hilsen

Kolbjørn Almlid
Styreleder Helse Midt-Norge RHF

Vi ber derfor høringsinstansene besvare følgende:

- 1. Er det enighet om de fire hovedutfordringene som beskrives i Strategi 2020**
  - **Er det andre utfordringer som vurderes som like viktige?**

- 2. Er det enighet om de 5 strategiske målene som Helse Midt-Norge har satt for spesialisthelsetjenesten mot 2020?**
  - **Er det andre strategiske mål som vurderes som like viktige?**

- 3. Er det enighet om de prinsippene for oppgavedeling som styret har vedtatt sendt ut på høring?**
  - **Er det andre måter å organisere tjenestene på som vil gi rom for å møte de utfordringene som er beskrevet? (Se også pkt 4.8 i høringsdokumentet)**

- 4. Har høringsinstansene konkrete forslag til oppgavedeling/tjenesteorganisering som kan bidra til å løse de målene som er satt, herunder forholdet mellom å sentralisere noen spesialiserte tjenester og desentralisere andre oppgaver?**

- 5. Andre tilbakemeldinger**

Høringsinstanser – Helse Midt-Norge Strategi 2020

Møre og Romsdal

Aukra kommune
Aure kommune
Averøy kommune
Eide kommune
Fræna kommune
Giske kommune
Gjemnes kommune
Halsa kommune
Haram kommune
Hareid kommune
Herøy kommune (Møre og Romsdal)
Kristiansund kommune
Midsund kommune
Molde kommune
Neset kommune
Norrdal kommune
Rauma kommune
Rindal kommune
Sande kommune (Møre og Romsdal)
Sandøy kommune
Skodje kommune
Smøla kommune
Stordal kommune
Stranda kommune
Sula kommune
Sunndal kommune
Surnadal kommune
Sykkylven kommune
Tingvoll kommune
Ulstein kommune
Vanylven kommune
Vestnes kommune
Volda kommune
Ørskog kommune
Ørsta kommune
Ålesund kommune

Nord-Trøndelag

Flatanger kommune
Fosnes kommune
Frosta kommune
Grong kommune
Høylandet kommune
Inderøy kommune
Leka kommune
Leksvik kommune
Levanger kommune
Lierne kommune
Meråker kommune
Mosvik kommune
Namdalseid kommune

Namsos kommune
Namsskogan kommune
Nærøy kommune
Overhalla kommune
Røyrvik kommune
Snåsa kommune
Steinkjer kommune
Stjørdal kommune
Verdal kommune
Verran kommune
Vikna kommune

Sør-Trøndelag

Agdenes kommune
Bjugn kommune
Frøya kommune
Hemne kommune
Hitra kommune
Holtålen kommune
Klæbu kommune
Malvik kommune
Meldal kommune
Melhus kommune
Midtre Gauldal kommune
Oppdal kommune
Orkdal kommune
Osen kommune
Rennebu kommune
Rissa kommune
Roan kommune
Røros kommune
Selbu kommune
Skaun kommune
Snillfjord kommune
Trondheim kommune
Tydal kommune
Ørland kommune
Åfjord kommune

Actis - Rusfeltets samarbeidsorgan
Akademikerne
Aktiv Omsorg AS
Aleris sykehus og medisinske senter
AMATHEA Rådgivningstjeneste for gravide
Ananke, Norsk OCD-forening
Angstringen
Apotekforeningen
Aurora, Støtteforeningen for mennesker med psykiatriske helseproblem
Betania Rehabiliteringssenter
Bioingeniørene
BUF-etat Region Trondheim
Coperiosenteret
Curato Røntgen
Delta
Den norske jordmorforening

Den Norske Krefftforening
Den Norske Krefftforening, seksjon Midt-Norge
Den norske legeförening
EI og IT
Eldrerådet i Møre og Romsdal
Eldrerådet i Nord-Trøndelag
Eldrerådet i Sør-Trøndelag
Fagforbundet
Falck Emergency AS
Fellesorganisasjonen FO
FFO
FFO Møre og Romsdal
FFO Nord-Trøndelag
FFO Sør-Trøndelag
Forbrukerrådet
Foreningen for søvnsykdommer
Foreningen retten til en verdig død
Fylkeslegen i Møre og Romsdal
Fylkeslegen i Nord-Trøndelag
Fylkeslegen i Sør-Trøndelag
Fysikalsk Medisin 3T
Helse Nord
Helse Sør-Øst
Helse Vest
Høgskolen i Molde
Høgskolen i Nord-Trøndelag
Høgskolen i Sør-Trøndelag
Høgskolen i Ålesund
Innrøndelag Ambulanse AS
Interessegruppa for kvinner med spiseforstyrrelser
Joar Grande
Kastvollen Rehabiliteringssenter
Klinikk Stokkan
Kommunenes Interesseforening for Lokalsykehus
Kristiansund Røntgeninstitut
KS
KS Midt-Norge
Kvamsgrindkollektivet
Lade Behandlingscenter
Landsforbundet for utviklingshemmede og pårørende
Landsforbundet mot stoffmisbruk
Landsforbundet Mot Stoffmisbruk
Landsforeningen Alopecia Areata
Landsforeningen for etterlatte ved selvmord
Landsforeningen for kosthold og helse
Landsforeningen for Nyrepasienter og Transplanterte
Landsforeningen for private sykehus - PRISY
Landsforeningen for Psykopat Ofre
Landsforeningen for Pårørende innen Psykiatri
Landsforeningen for Trafikkskadde i Norge
Landsforeningen for voldsofre
Landsforeningen mot fordøyelsessykdommer
Legemiddelindustriforeningen
LO

Lukasstiftelsen
Medi 3
Mental Helse
Meråker Sanitetforenings Kurbad
Muritunet
Møre og Romsdal Fylkeskommune
Møre og Romsdal Pensjonistforbund
Møre og Romsdal Røde Kors
Namdal rehabilitering
Namsos Trafikkselskap AS
Nasjonalforeningen for folkehelsen
Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin
Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten
Nasjonalt råd for fysisk aktivitet
NHO
Nordre Sunnmøre Ambulanse AS
Nord-Trøndelag Fylkeskommune
Nord-Trøndelag Pensjonistforbund
Nord-Trøndelag Røde Kors
Norges Farmaceutiske Forening
Norsk Ergoterapeutforbund
Norsk Fysioterapeutforbund
Norsk Jordmorforbund
Norsk Nettverk av Helse- og miljøkommuner
Norsk Oljevernforening For Operatørselskap
Norsk Pensjonistforbund
Norsk Pensjonistforbund
Norsk Sykepleierforbund
Norske Kvinners sanitetsforening
Norske Kvinners sanitetsforening Møre og Romsdal
Norske Kvinners sanitetsforening Nord-Trøndelag
Norske Kvinners sanitetsforening Sør-Trøndelag
Norske Sykehusfarmasøytters Forening
NTNU
Oljeindustriens Landsforening
Oppdal Helsesenter
Organisasjonen mot offentlig diskriminering
Orkide
Pasientombudet i Møre og Romsdal
Pasientombudet i Nord-Trøndelag
Pasientombudet i Sør-Trøndelag
Paul Rørset Ambulanse AS
Psykologforeningen
Radiografiforeningen
RI-Norge
ROR - Romsdal Regionråd
Rosenborgklinikken
Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)
Røde Kors
Røde Kors Ambulanse Midt-Norge AS
Røros Rehabilitering
Rådet for psykisk helse
SAFO
SAFO Midt-Norge
Sametinget

SAN

Selli Rehabiliteringssenter

Spekter

Statens Eldreråd

Sunnmøre MR-klinikk

Sør-Trøndelag Fylkeskommune

Sør-Trøndelag Pensjonistforbund

Sør-Trøndelag Røde Kors

Tekna

Teknologirådet

Thor Dyrnes og sønner ANS

Tyrilistiftelsen

Unilabs Røntgen Trondheim

Unio

Praktiserende spesialister (PSL) v/ Kjell Midelfart

Norsk Psykologforening V/ Årstein Skiftu

Vest Ambulanse AS

Vinjes Transport AS

Værnesregionen

YS

Ålesund og omegn næringsforening